

Оваа монографија е своевиден одговор на бројните прашања поврзани со духот на времето и карактеристиките на личностите вклучени во историските случувања, зошто се вршела репресијата, кому таа му служела, какви биле крајните исходи врз општествените процеси и врз личните драми и судбини на поединци.

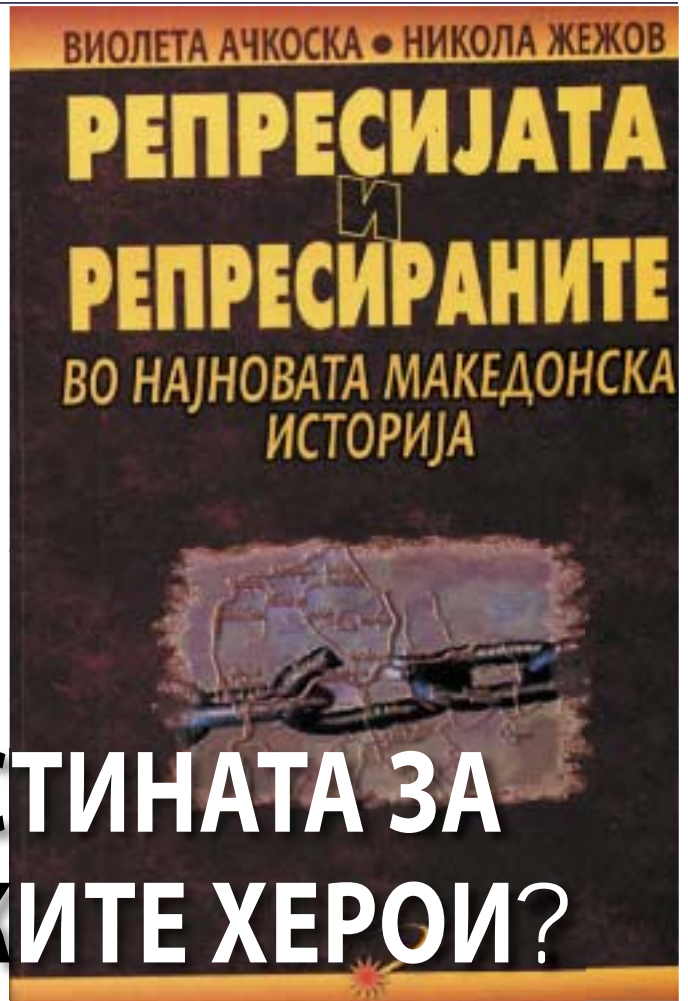
Македонците имаат свое посебно место во светската историја на репресијата: под туѓи држави и режими и во сопствената држава.

Некаде на почетокот на 90-тите години се отвори Пандорината кутија и од неа излезе вистината за бројни табу теми во македонската историографија, забранети зони и црни петна од нашата најнова историја: Мирче Ацев, Страшо

најновата македонска историја", ја раскажува македонската потресна драма за луѓето кои живееле во сосема неизвесни и бурни времиња и кои на своја кожа ги почувствувале неверојатно променливите плими и осеки на историјата.

Монографијата "Репресијата и репресираните во најновата македонска историја" врши скромен приказ на бројните настани, појави,

КОЈА Е ВИСТИНАТА ЗА МАКЕДОНСКИТЕ ХЕРОИ?

■ Пишува: Ружица ГОЧЕВСКА

Пинџур, Коста Рацин, Кузман Јосифовски - Питу, Борка Талевски, Благоја Јанков - Мучето, Методија Андонов - Ченото, Венко Марковски, Панко Брашнарлов, Павел Шатев, Петре Пирузе... За период од петнаесеттина години многу мрачни и длабоко скриени тајни околу жртвувањето, предавствата, репресијата врз овие и бројни други личности излегоа на површина.

Во мноштвото вистински и наводни "непријателски делувања", "предавства", "идеолошки скривнувања", "политички грешки" итн., припаѓаат различни луѓе, луѓе од сите слоеви, сите бои и идеологии, политички определби и дејствувања.

Најновото остварување на издавачката куќа "Макавеј", потпишано од Виолета Ачкоска и Никола Жежов, "Репресијата и репресираните во

процеси и личности, кои ја исполниле македонската историја по 1941 година и во кои репресијата била дел од историското случување.

Граничните меѓи на историографското истражување на темата се движат, во основа, од почетокот на Втората светска војна во тогашното Кралство Југославија (6 април 1941 година), до референдумот за самостојна и суверена Македонија од 8 септември 1991 година. Книгата е поделена на два историски потпериода, во кои се менувале режими, но репресијата останала со сите нејзини востановени методи: репресијата и теророт за време на Втората светска војна и репресијата по војната, во рамките на современа македонска држава, односно во рамките на југословенската федерација.

Репресијата и теророт за

време на Втората светска војна се едно од најмрачните премрежија во историјата на македонскиот народ. Преку поединечни и групни примери на терор и репресалии е претставена општата положба во сите делови на Македонија, со сите специфичности на окупаторските системи и различните методи на антифашистички отпор на македонскиот народ. Она што е мошне важно е тоа дека за окупаторските методи на терор врз македонскиот народ во трите дела на Македонија, заеднички именител било етничкото чистење на Македонците од нивните вековни родни огништа. Во тој контекст посебен акцент им се дава на настаните кои се случувале во Егејска Македонија за време на Граѓанската војна во Грција.

Во вториот историски потпериод акцентот е ставен на неколку клучни процеси и појави околу кои државата применила неприммерно насилство, изразено низ самоволието на нејзините "народ-

ни" претставници: идеолошки внатрешни чистки, судените за идеите на ВМРО и за обединета Македонија, репресијата за време на Информбиро.

Заедно со обвинетиот, на посебен систем на репресија, било изложено и неговото семејство: стари родители, малолетни деца, недолжни брачни партнери. Иселување од родната куќа, интернации во непознати средини, принудна работа, гладување, изолација, бојкот од средината, етикетирање... Изживувањето врз семејствата служело како дополнително средство за психолошки притисок и измачување на луѓето во истражната постапка или, пак, додека ја отслужувале казната.

Времето од половина деценија календарски е кусо, но историски долго, според набојот на настани, случувања и пресврти. Партиите се минливи, политиката е променлива, но вистината е вечна. Токму низ оваа книга живее вистината за Македонија и за Македонците.